

Centralna Komisja Egzaminacyjna

EGZAMIN GIMNAZJALNY W ROKU SZKOLNYM 2011/2012

CZEŚĆ HUMANISTYCZNA JĘZYK POLSKI

ODPOWIEDZI I PROPOZYCJE OCENIANIA ZADAŃ

Arkusz GH-P1-122, GH-P4-122

KWIECIEŃ 2012

Liczba punktów: 32

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Punktacja	Zasady przyznawania punktów
1.	C	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
2.	1C	0-1	dwie odpowiedzi poprawne – 1 p. jedna odpowiedź poprawna, wszystkie odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi – 0 p.
3.	D	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
4.	A	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
5.	B	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
6.	F3, F4	0-1	dwie odpowiedzi poprawne lub jedna odpowiedź poprawna – 1 p. odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi – 0 p.
7.	D	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
8.	C	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
9.	C	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
10.	B	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
11.	P1	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
12.	C	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
13.	D	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
14.	F3	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
15.	B	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
16.	2A	0-1	dwie odpowiedzi poprawne – 1 p. jedna odpowiedź poprawna, wszystkie odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi – 0 p.
17.	C	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
18.	A	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
19.	B	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.
20.	D	0-1	poprawna odpowiedź – 1 p. odpowiedź błędna lub brak odpowiedzi – 0 p.

KRYTERIA DO ZADANIA KRÓTKIEJ ODPOWIEDZI

21.

- 2 p. – sformułowanie, zgodnie z tekstem, przestrogi autora i skutków opisanego przez niego zjawiska, np. *autor przestrzega przed nadużywaniem zapożyczeń super- i mini-, gdyż prowadzi to do zubożenia naszego języka; autor przestrzega przed zbyt częstym stosowaniem tych samych części w różnych wyrazach, gdyż powoduje to monotonię wypowiedzi*
- 1 p. – sformułowanie, zgodnie z tekstem, przestrogi autora lub skutków opisanego przez niego zjawiska
- 0 p. – brak odpowiedzi lub odpowiedzi zbyt ogólne; niewłaściwe odczytanie intencji autora w całej odpowiedzi

KRYTERIA DO ZADANIA ROZSZERZONEJ ODPOWIEDZI (ROZPRAWKI)

22.

Poziomy wykonania

Treść

4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.
* praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca w przeważającej części odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca jest luźno związana z problemem sformułowanym w temacie	* praca nie odnosi się do problemu sformułowanego w temacie lub praca nie zawiera argumentacji
* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	
* zawiera trafną i wnikliwą argumentację	* zawiera trafną argumentację	* zawiera częściowo trafną argumentację	* zawiera próbę argumentacji	
* zachowuje logikę wyводу (podkreśloną segmentacją tekstu), w tym formułuje wniosek	* w przeważającej części zachowuje logikę wyводу			

Cechy uwzględnione na skali:

1. Zgodność z tematem – odniesienie do problemu sformułowanego w temacie.
2. Stanowisko autora wobec problemu (sąd wyrażony pośrednio, sąd wyrażony bezpośrednio – postawiona teza lub hipoteza).
3. Trafność i wnikliwość argumentacji.
4. Logika wyводу (błąd rzeczowy zakłócający logikę wyводу powoduje obniżenie oceny o jeden poziom).

Segmentacja tekstu

1 p. – segmentacja konsekwentna i celowa

0 p. – segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

Styl

1 p. – styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego

0 p. – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do wyводу argumentacyjnego

Język

2 p. – dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

1 p. – dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

0 p. – powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

Ortografia

1 p. – dopuszczalne 2 błędy

0 p. – powyżej 2 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 3 błędy

0 p. – powyżej 3 błędów

Interpunkcja

1 p. – dopuszczalne 3 błędy

0 p. – powyżej 3 błędów

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 p. – dopuszczalne 4 błędy

0 p. – powyżej 4 błędów

Uwaga!

W pracach zajmujących mniej niż połowę wyznaczonego miejsca przyznaje się punkty wyłącznie za realizację tematu.

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ

Czytanie książek nie jest obecnie zajęciem atrakcyjnym, szczególnie dla ludzi młodych, którzy szukają rozrywki poza światem literatury. Zapominają oni jednak o tym, że to właśnie teksty literackie kształtują wrażliwość, wzbogacają słownictwo, pomagają zdobywać wiedzę o świecie. Dzięki nim można swobodnie wybiegać w przyszłość lub powracać do przeszłości. Właśnie ta ostatnia właściwość literatury jest dla mnie niezwykle cenna, bo dzięki niej lepiej poznaję i rozumiem minione wieki.

Wiedzę o wydarzeniach i procesach historycznych zdobywa się najczęściej z podręczników szkolnych. Jest ona jednak w pewnym stopniu ograniczona, bo podręczniki nie przekazują szczegółów z codziennego życia zwykłych ludzi, nie przedstawiają też wyborów, których musieli dokonywać pod wpływem różnych okoliczności dziejowych. A właśnie takie wiadomości są potrzebne, aby naprawdę pojąć, w jakim stopniu na współczesny świat wpłynęły zachowania i decyzje naszych przodków i jakie dziedzictwo kulturowe przekazali nam w spadku.

Dzięki utworom literackim zdobywamy interesujące informacje o dawnych obyczajach i systemach wartości. Wystarczy przeczytać „Krzyżaków” Henryka Sienkiewicza, aby poznać zasady postępowania obowiązujące średniowiecznego rycerza i wartości, dla których gotów był poświęcić swoje życie.

Dzisiaj różne pojęcia, np. honor czy słowo rycerskie nie mają już takiej rangi jak w świecie bohaterów Henryka Sienkiewicza. Dla nich utrata honoru czy złamanie obietnicy były czymś haniebnym. Jurand, stojąc pod murami Szczytna, musiał wybierać między utratą czci i sławy a miłością do córki. Najgorsza była dla niego niemożność podjęcia otwartej walki z Krzyżakami i konieczność zgodzenia się na upokorzenie, a co za tym idzie – hańbę. Z kolei konieczność obrony honoru Juranda skłoniła Zbyszka do podjęcia walki z Rotgierem. Pragnąc udowodnić krzyżackiemu rycerzowi kłamstwo, przyjął wyzwanie na sąd Boży i odniósł zwycięstwo.

Powieść Henryka Sienkiewicza umożliwia również poznanie obowiązujących w średniowieczu praw i panujących obyczajów. W podręczniku historii nie pisze się o zwyczaju pozwalającym na ocalenie skazanego na śmierć mężczyzny przez narzucenie mu na głowę białej chusty. Właśnie w ten sposób Danusia ratuje życie Zbyszkowi, który miał je utracić za nierozważną napaść na posła krzyżackiego.

Gdy dziś posługujemy się wyrażeniem „zachować się po rycersku”, często nie wiemy nawet, skąd ono się wywodzi i do jakich czynności się odnosi. Wystarczy jednak przeczytać, jak Zbyszko zachowuje się wobec Danusi, kiedy uznaje ją za damę swojego serca, czy jak postępuje z pokonanymi przeciwnikami.

„Krzyżacy” jednakże nie tylko poszerzają naszą wiedzę o świecie średniowiecznych rycerzy. Dzięki tej lekturze możemy również zrozumieć decyzje, które miały wpływ na procesy historyczne. Obserwując w powieści okrucieństwo Krzyżaków i prowadzoną przez nich politykę, lepiej pojmujemy determinację ludzi, którzy postanowili przeciwstawić się im na otwartym polu. Utwór kończy się przecież opisem bitwy pod Grunwaldem, która zahamowała proces ekspansji Krzyżaków na ziemię polskie.

Walkę o wolność ojczyzny ukazują także „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego. Książka ta umożliwia poznanie okupacyjnej rzeczywistości po zajęciu Warszawy przez Niemców w 1939 r. Utwór ten jest szczególnie ważny dla młodych czytelników, bo ukazuje losy ich rówieśników w okrutnym wojennym czasie. Widzimy, w jakich warunkach Alek, Zośka i Rudy zdobywają wykształcenie, ucząc się potajemnie w prywatnych mieszkaniach, za co groziły im represje ze strony wroga. Dowiadujemy się również wiele o takich realiach życia w czasie okupacji, jak stosowanie różnych form oporu wobec wroga (od akcji małego sabotażu po wystąpienia militarne na większą skalę) czy codzienne zdobywanie pieniędzy na utrzymanie. Pozwala to odbiorcy lepiej zrozumieć wybory i decyzje młodych ludzi, którzy uważają wolność ojczyzny za największą wartość. Godne podziwu jest zachowanie przyjaciół Rudego, gdy postanawiają ratować uwięzionego przyjaciela, narażając własne życie. Przeszłość przemawia do nas z tej książki właśnie takimi wartościami, jak: przyjaźń, lojalność, odwaga i wierność.

Można poznać minione wieki dzięki źródłom historycznym, podręcznikom czy opracowaniom naukowym. Ale o ileż ciekawsze, pobudzające naszą wyobraźnię są teksty literackie. Okazuje się bowiem, że dzięki nim stajemy się świadkami odległych wydarzeń, poznajemy godne podziwu postacie, lepiej rozumiemy postępowanie człowieka w trudnych sytuacjach.

Jest jeszcze wiele utworów potwierdzających tezę, że literatura pozwala lepiej poznać i zrozumieć przeszłość. Najlepiej przekonać się o tym, sięgając po kolejną interesującą książkę.